

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 159g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
alin.(18) al art.36 din Legea învățământului nr.547 din 21 iulie
1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014

*(finanțarea de la bugetul de stat
a învățământului liceal privat)*

CHIȘINĂU

5 ianuarie 2018

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grețier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 5 decembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 5 ianuarie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „*instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat*” din alin.(18) al art.36 din Legea învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014, ridicată de către avocatul Vladimir Grosu în dosarul nr. 2rac-386/2017, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 5 decembrie 2017 de către judecătorii Maria Ghervas, Nicolae Craiu, Dumitru Mardari, Mariana Pitic și Luiza Gafton, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 12 iunie 2014, Liceul de Limbi Moderne și Management a depus la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, cu privire la încasarea alocațiilor prevăzute pentru desfășurarea procesului de învățământ.

4. Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 21 octombrie 2014, acțiunea a fost admisă, fiind dispusă încasarea de la Consiliul municipal Chișinău în beneficiul Liceului de Limbi Moderne și Management a sumei de 5 541 383,79 lei cu titlu de mijloace financiare pentru finanțarea elevilor pentru anii de studii 2006 - prima jumătate a anului 2014.

5. La 17 mai 2017, prin Decizia Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, fiind modificată hotărârea instanței de fond prin micșorarea sumei mijloacelor financiare dispuse a fi alocate.

6. La 11 august 2017, Liceul de Limbi Moderne și Management a depus recurs la Curtea Supremă de Justiție.

7. La 6 noiembrie 2017, avocatul Vladimir Grosu a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „*instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat*” din alin.(18) al art.36 din Legea învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014.

8. Prin încheierea din 29 noiembrie 2017, Curtea Supremă de Justiție a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 35 Dreptul la învățătură

„(1) Dreptul la învățătură este asigurat prin învățământul general obligatoriu, prin învățământul liceal și prin cel profesional, prin învățământul superior, precum și prin alte forme de instruire și de perfecționare.

(2) Statul asigură, în condițiile legii, dreptul de a alege limba de educare și instruire a persoanelor.

(3) Studiarea limbii de stat se asigură în instituțiile de învățământ de toate gradele.

(4) Învățământul de stat este gratuit.

(5) Instituțiile de învățământ, inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii.

(6) Instituțiile de învățământ superior beneficiază de dreptul la autonomie.

(7) Învățământul liceal, profesional și cel superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit.

(8) Statul asigură, în condițiile legii, libertatea învățământului religios. Învățământul de stat este laic.

(9) Dreptul prioritar de a alege sfera de instruire a copiilor revine părinților.”

10. Prevederile relevante ale Legii învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014 (M.O., 1995, nr.62-63, art.692), sunt următoarele:

Articolul 36 Învățământul privat

„(1) Instituțiile de învățământ privat se pot înființa, reorganiza sau desființa la inițiativa persoanelor fizice și juridice, cu acordul Ministerului Educației, în formele prevăzute de legislația civilă pentru organizațiile necomerciale.

[...]

(18) Finanțarea instituțiilor de învățământ privat se efectuează din sursele fondatorilor, din taxele de școlarizare, din sponsorizări, credite, donații. Instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după

acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat, în limitele normativelor instituțiilor de stat, în modul stabilit de Guvern.

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că învățământul constituie o prioritate națională, iar prin excluderea finanțării de la bugetul de stat a ciclului liceal din instituțiile de învățământ private se încalcă dreptul la învățătură, garantat de articolul 35 din Constituție.

12. De asemenea, prin excluderea finanțării de la bugetul de stat a elevilor din clasele liceale din instituțiile de învățământ private se încalcă dreptul părinților de a alege sfera de instruire a copiilor, garantat de alin. (9) al articolului 35 din Constituție.

13. Autorul afirmă că finanțarea de la bugetul de stat a instituțiilor de învățământ private, în special, a treptei liceale, determină reducerea costurilor suportate de instituțiile de învățământ private și, respectiv, reducerea taxelor.

14. La fel, autorul menționează că prin aplicarea prevederilor contestate se încalcă art.16 din Constituție, întrucât ciclul liceal din instituțiile de învățământ private este exclus de la finanțarea de la bugetul de stat, spre deosebire de ciclul liceal din instituțiile publice de învățământ. În acest sens, autorul susține că instituțiile de învățământ private, după acreditarea acestora, urmează a fi privite ca prestând un serviciu public de educație și urmează a fi finanțate de la bugetul de stat.

15. În final, autorul consideră că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin.(3), 10, 16, 35, 126 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014, ține de competența Curții Constituționale.

18. În Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016 Curtea a menționat că, pornind de la natura excepției de neconstituționalitate, ea poate fi ridicată atât asupra actelor în vigoare, cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, cât și asupra actelor care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă în soluționarea cauzei.

19. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Vladimir Grosu în dosarul nr. 2rac-386/2017, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135

alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

20. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

21. Curtea menționează că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul *„instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat”* din alin.(18) al art.36 din Legea învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014.

22. Examinând excepția, Curtea constată că autorul susține că prin excluderea claselor liceale din instituțiile de învățământ private de la finanțarea de la bugetul de stat se încalcă articolele 1 alin.(3), 10, 16, 35, 126 din Constituție.

23. Curtea reține că articolul 35 din Constituție garantează, cu titlu de principiu, dreptul la învățătură.

24. Astfel, în Hotărârea nr. 27 din 29 septembrie 1998, Curtea a statuat că: *„[...] Dreptul la învățătură constituie unul dintre cele mai importante drepturi sociale ale omului. Acest drept creează premisele necesare pentru afirmarea plină a personalității și a demnității umane, precum și pentru dezvoltarea întregii societăți.”*

25. Curtea relevă că la articolul 35 alin.(1) Constituția stabilește că dreptul la învățătură este asigurat prin: (1) învățământul general obligatoriu; (2) învățământul liceal și cel profesional; (3) învățământul superior, precum și alte forme de instruire și de perfecționare. Totodată, în conformitate cu art. 35 alin.(7) din Constituție, învățământul liceal, profesional și superior de stat este egal accesibil tuturor, pe bază de merit.

26. Având în vedere prevederile articolului 35 alin.(1) și alin.(7) din Constituție, în Hotărârea nr.7 din 16 februarie 2017 Curtea a statuat că prin învățământul general obligatoriu constituanta legislativă a avut în vedere învățământul primar și gimnazial, căruia i-a acordat un regim juridic obligatoriu. Însă următoarele cicluri de învățământ (liceal, profesional și cel superior), așa cum rezultă din logica interpretării art.35 din Constituție, este accesibil tuturor numai pe bază de merit (§48).

27. În acest sens, prin raportare la prevederile Pactului internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și Declarației Universale a Drepturilor Omului, în Hotărârea nr.7 din 16 februarie 2017, Curtea a reținut că din prevederile instrumentelor juridice internaționale rezultă că în sarcina statului incumbă obligația de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți, de a încuraja diferite forme de învățământ secundar, atât general, cât și profesional, care trebuie să fie deschise și accesibile oricărui copil, și de a lua măsuri corespunzătoare, precum instituirea gratuității învățământului și acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie.

28. În același timp, Curtea reține că, potrivit articolului 35 alin. (5) din Constituție, instituțiile de învățământ, **inclusiv cele nestatale, se înființează și își desfășoară activitatea în condițiile legii.** În acest sens, și art. 72 alin. (3) lit. k) din Constituție statuează că organizarea generală a învățământului se reglementează prin lege organică.

29. Astfel, Curtea menționează că stabilirea politicilor de stat în sfera învățământului și determinarea criteriilor de organizare și funcționare a sistemului de învățământ **constituie un drept al legiuitorului.**

30. În jurisprudența anterioară Curtea a menționat că problema oportunității legii nu ține de competența sa, aceasta fiind o atribuție exclusivă a Parlamentului

31. Prin urmare, având în vedere dispozițiile constituționale și legale, Curtea relevă că problema abordată de autor, care vizează finanțarea de la bugetul de stat a ciclului liceal din instituțiile de învățământ private, constituie apanajul Parlamentului.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „*instituțiile de învățământ preșcolar, primar și gimnazial pot beneficia, după acreditarea acestora, și de finanțare de la bugetul de stat*” din alin.(18) al art.36 din Legea învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, în vigoare până la 24 noiembrie 2014, ridicată de către avocatul Vladimir Grosu în dosarul nr. 2rac-386/2017, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 5 ianuarie 2018
DCC nr. 1
Dosarul nr. 159g/2017*